

KAITSEMINISTEERIUM

Pr. Kertu Luisk

kertu.luisk@gmail.com

Teie: 31.07.2024 nr 4-4/4558-1

Meie: 09.08.2024 nr 2-3/24/14-2

Kaitseministeeriumi vastus Kertu Luisk'i poolt Välisministeeriumisse 26.07.2024 edastatud teabenõudele

Välisministeerium edastas 31.07.2024 kirjaga 4-4/4558-1 Kaitseministeeriumile teie poolt Välisministeeriumile esitatud pöördumise. Pöördumises soovite juurdepääsu dokumentidele ja õiguslaseid selgitusi liitlasvägede üksuste siirmise, paigutamise ja tegutsemise kohta Eesti Vabariigi territooriumil.

Õiguslaseid selgitusi taotlevat teabenõuet (selle osa) käsitletakse avaliku teabe seaduse ning märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse alusel selgitustaotlusena ning selgitustaotlusele vastatakse mitte hiljem kui 30 kalendripäeva jooksul selle registreerimisest.

Kaitseministeerium selgitab, et pöördumise punktides, kus Kaitseministeerium ei valda taotletud teavet, oleme välja selgitanud pädeva teabevaldaja ja edastanud talle vastava selgitustaotluse. Välisriikide asutustele päringute edastamist avaliku teabe seadus ning märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus ette ei näe.

Kaitseministeerium vastab teie pöördumise punktidele järgnevalt:

- 1) Palun väljastada dokument, milles on kirjas milline on liitlasväelaste sõjaväeline väljaõpe.

Vastus: Eestis teenivate NATO liitlasväelaste väljaõpe on vastavuses Eesti kaitseväega koos läbiviidava väljaõppe eesmärkide ja vajadustega, et kaitsta Eestit sõjalise agressiooni eest. Nende sõjalise väljaõppe tagab ja sellekohaseid dokumente valdab neid lähetav riik, mille pädev asutus on ka vastava teabe valdaja, kes otsustab talle kohalduva õiguse alusel teabele juurdepääsu õiguse. Tulenevalt avaliku teabe seaduses sätestatust (AvTS § 23) ei ole käesolevas punktis teabenõue Kaitseministeeriumi poolt täidetav. Soovitud info saamiseks tuleb teil pöörduda teid huvitava riigi pädeva asutuse (kaitseministeerium, kaitsevägi) poole.

- 2) Palun väljastada dokument, milles on kirjas kas siia saadetav liitlasväelane võib olla varasemalt kriminaalkorras karistatud.

Vastus: Liitlasvägede üksuse koosseisu formeerib ja kaitseväeteenistusalased nõuded kehtestab vastav liitlasriik ning teabevaldaja on selle riigi pädev asutus, kes otsustab talle kohalduva õiguse alusel teabele juurdepääsu õiguse. Tulenevalt avaliku teabe seaduses sätestatust (AvTS § 23) ei ole käesolevas punktis teabenõue Kaitseministeeriumi poolt täidetav. Soovitud info saamiseks tuleb teil pöörduda teid huvitava riigi pädeva asutuse (kaitseministeerium, kaitsevägi) poole.

- 3) Palun väljastada dokument, milles on kirjas kui palju liitlasväelasi on Eesti Vabariigi territooriumil tänase (26.07.2024) seisuga.

Vastus: Eestis teenib kokku umbes 2000 liitlasväelast, kes harjutavad ja tagavad Eesti kaitset koos Eesti kaitseväega. Tulenevalt avaliku teabe seaduses (AvTS § 23) ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses (RSVS § 7) sätestatust ei ole võimalik teile täpsemat infot anda ega dokumente edastada.

- 4) Palun väljastada dokument, Eestisse toodavate liitlasvägede lõplik arv.

Vastus: NATO liitlasüksused on Eestis selleks, et koos Eesti kaitseväge tagada regionaalsete kaitseplaanide elluviimine ehk Eesti elanike ja territooriumi kaitse. Eestisse siirataivate liitlasüksuste arv on määratud regionaalsetes kaitseplaanides, mis ei ole avalik informatsioon. Tulenevalt avaliku teabe seaduses (AvTS § 23) ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses (RSVS § 7) sätestatust ei ole võimalik teile küsitud infot anda ega dokumente edastada.

- 5) Palun väljastada dokument, milles on kirjas menetluse käik, kui Eesti politsei tuvastab, et kuriteo toime panija on liitlasväelane. Kas neil on õigus toimunud menetleda või peab uurimise üle andma? Näiteks kui kurjategija on Ameerika Ühendriikide sõdur, kas menetleb ja karistab PPA?

Vastus: Tegemist on selgitustaotlusega, mis puudutab kriminaalmenetlust. Kohtueelset menetlust juhib kriminaalmenetluse seadustiku kohaselt prokuratuur. Kaitseministeerium suunab tulenevalt avaliku teabe seaduses ning märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses sätestatust selle selgitustaotluse Riigiprokuratuuri.

- 6) Palun väljastada dokument, milles on kirjas mis tingimustel viibivad liitlasväelased Kuperjanovi Jalaväepataljonis ja Nursipallu rajatavas sõjaväebaasis. (Näiteks kui palju nad saavad linnas liikuda, mis kellaks tagasi peavad olema, kas neil on lubatud tarbida alkoholi, kas seda kontrollitakse jne).

Vastus: Kaitseväeteenistuse korraldamise põhinõuded on sätestatud Kaitseväge juhataja käskkirjaga kehtestatud kaitseväge sisemäärustikus. Eestisse saabuvatele liitlasvägede sõduritele tutvustatakse Kaitseväge sisemäärustiku sisekorraeeskirju, mida nad on kohustatud järgima. Kaitseväge territooriumil kehtivad liitlasvägede sõduritele samad reeglid nagu Eesti kaitseväelastele. Lisaks tuleb liitlasüksuste sõduritel järgida enda relvajõudude määrustikke ja missiooni-spetsiifilisi reegleid. Nende dokumentide valdaja on vastava riigi pädev asutus, kes otsustab talle kohalduva õiguse alusel teabele juurdepääsu õiguse. Tulenevalt avaliku teabe seaduses sätestatust (AvTS § 23) ei ole nende dokumentide osas teabenõue Kaitseministeeriumi poolt täidetav. Soovitud info saamiseks tuleb teil pöörduda teid huvitava riigi pädeva asutuse (kaitseministeerium, kaitseväge) poole.

- 7) Kui linnaelanikud näevad linnapildis korda rikkuvat liitlasväelast/liitlasväelasi, kuhu nad peaksid pöörduma?

Vastus: Tegemist on selgitustaotlusega, mis puudutab korrakaitset. Kaitseministeerium suunab tulenevalt avaliku teabe seaduses ning märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses sätestatust selle selgitustaotluse Politsei- ja Piirivalveametisse, mille põhimäärusekohane tegevusvaldkond on avaliku korra kaitsmine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Gert Kaju
Osakonnajuhataja